

SOSIALURIN

Útgevari:
FØROYA JAVNAÐARFLOKKUR

Blaðstj.:
Vilfríð Sørensen.
Box 76.

Prentsmiðjan á Heysbreyt
TELF 1820

Skattaálíkningin

Hin 15. januar skuldu allar sjálvs-uppgávurnar vera sóknarstýrunum kring um landið í hendi. At tað lønar seg at geva upp er ein royndur lutur. Ber ein seg undan, verður ein ofta skattaður sum best ber til — og so kann tað eisini lætt henda, at ein fær bæði líkingar-nevnd og lögfrøðingar á kroppin.

Tey, sum í dag hava givið upp, eru fiskimenn, arbeidarar tenastufólk. Hesi hava ongar møguleikar at krøgva nakað undir borðinum. Umframt eins egna uppgávu, gevur arbeisdegevarin eisini upp.

Hesi verða skattað eftir seinasta oyra, og veruliga gjalda tey munandi meira skatt, enn tey eiga.

Í dag verður talað um eina órættvissa skattalóggávu frá 1923. Henda lóg kann aldri vera tíðar-hóskandi, men hitt stóra skattaórættvísnið er tó ikki skrásett í hesi lóg, men í einari nýggjari lóg ið tingið — sambandsmenn, tjóðveldismenn og fólkafloksmenn — víðtøk fyrri bert einum ári síðan.

Tað var henda lóg, ið gjørdi flestu stórmenn í Føroyum skattafriar í 4 ár. Tá hesir, ið skipini, arbeisðsambodini og peningin eiga, ongan skatt gjalda, er tað greitt, at onkur annar má gjalda, tí umsiting av samfelagi okkara verður dýrari og dýrari á hvørjum ári.

Skattabyrðan verður í dag at bera av teimum, ið ofta ringastu ráðini hava.

Skattafrelsi stórmanna er ein nýggj byrða á herðar smámannsins, ið frammanundan ikki fær tað, ið hann veruliga eigur, tí øll hava í huga, at keypkraftin í peningi er skerd — við heilum 15 pst.um. Men hóast hesar talarði veruleikar smæst teir, ið fyrri borgum ráða — her: sambands-, tjóðveldis- og fólkafloksmenn — ikki við at leggja nýggjar byrðar á fiöldina av fólkinum, meðan teir stóru fáa eina slík frammi hjárettindi sum skattafrelsi.

Føroya Ferðamannafelag

hefur ársaðalfund í Ferðamanna stovuni:

Mánadagin 3. februar 1958
kl. 20.00.

Fundarevni:

- 1) Frágreiðing frá nevndini um virki felagsins í farna ári.
- 2) Framlaga av ársroknskapi við figgjarstöðu.
- 3) Val av nevndarlimum og grannskoðarum.
- 4) Ymist. — Nevndin.

Flóttartrupulleikar í Eysturriki

HVØNN MÁNADA KOMA 1000 JUGOSLAVAR UM MARKIÐ TIL EYSTURRÍKI OG BIDA TEIR UM SKJÓL Í EYSTURRÍKI.

Nú flóttartrupulleikarnir viðvíkjandi teim ungverjum, sum flýddu úr landinum undir uppreistrartríðnum, so dánt eru í lagi, eru tað aðrir trupulleikar, ið visa seg hjá eysturrikska myndugleikunum. Tað eru flóttarfólkini, ið komin eru úr Jugoslavíu.

Í byrjanini av 1957 vóru 2000 jugoslavir í Eysturriki, men síðani eru umleið 1000 jugoslavir flýddir yvir markið um mánaðan, so talið í dag er umleið 15000. Hesi flóttarfólkini hava flest øll biðið um politiskt skjól, og er hetta í flestu førum játtað teimum. Bert í einstokum førum — har orsøkin ikki hevur verið politisk — er skjól ikki givið, og flóttarfólkini aftursent til Jugoslavíu.

Tann størsti parturin av hesum flóttarfólki eru ung fólk — menn og kvinnur undir 25 ár. Hesi ungu fólk, ið ikki eru kommunistar, fara úr heimlandi sínum, tí at tey støðugt eru í vanda fyrri at verða ákærd fyrri at hava gjørt herverk. Tá framleiðslan á øinum virki ikki er so stór, sum myndugleikarnir hava ásett, verða aloftast tey, sum ikki eru kommunistar, skuldssett fyrri at hava forðað fyrri, at arbeitt hevur verið nóg skjótt, ella ikki at hava arbeitt nóg dúgliga. Ein onnur orsøkin er eisini tann, at livikorini í landinum ikki eru góð, og hóast at hesi ungu skuldu verið tey, ið best kundu vunnid sær føðina, vilja tey heldur sleppa sær úr landinum.

VILJA SLEPPA TIL ONNUR LOND.

Uppaftur eru tað so tey, sum vilja sleppa til onnur lond — vilja siggja, hvussu fólk livir og arbeidir í øðrum londum, og hvussu onnur lond eru. Og tá tað er ógvuliga torført at fáa ferðaloyvi, eru tað mong, sum heldur flýggja. Men tann størsti parturin, ið kemur til Eysturriks vil sleppa longur burtur. Sjálvt um tey finga loyvi beinleiðis úr Jugoslavíu, so er tað torført at sleppa t.d. til USA og Kanada, tí óttin fyrri kommunismuni har er stórur. Men tá tey so flýggja til Eysturriks, so er tað lættari at sleppa til hesi lond, tí tá er óttin heldur minni fyrri, at ein er kommunistur.

FÍGGJARLIGU TRUPULLEIKARNIR

Men flóttarstreymurin úr Jugoslavíu hevur fort við sær nú aftur eitt bæði menniskjansligt og figgjarligt ivamál. Eysturriki hevur aftan á ungarnsstriðið tikið sær av umleið 170.000 flóttarfólkum í eina styttri ella longri tíð og aftrat hesum koma tey umleið 83000 »gomlu« flóttarfólkunum, sum enn eru í

landinum. Hesi eru tey, ið aftan á striðslokið seinasta komu til Eysturriki frá teimum eystureuropeisku londunum. Bert í seinasta árinum hevur Eysturriki havt eina útreiðslu upp á 70 miljónir eysturrikskar schillings, ølla umleið 25 miljónir krónur — til mat og klæðir til flóttarfólk og eisini til ferðaútreiðslur.

KOMA SAMRÁÐINGARNAR AT GEVA ÚRSLIT?

Samráðingar fara nú fram millum jugoslaviskar og eysturrikskar myndugleikar og umboðsmenn fyrri vestanlondini um eina loysn av hesum nýggja flóttarmáli, ið nú er komið upp. Eysturriki hevur sett fram uppskot um, at Jugoslavía linkar um ferðaloyvi til fremmand lond og um, at vestanlond vilja vera til reiðar at taka ímóti fleiri flóttarfólkum úr Eysturriki. Koma hesar samráðingar ikki føra til eitt gott úrslit, og um flóttarstreymurin heldur áfram, so má Eysturriki, sum longu nú í langar tíðir hevur fingið at merkt, at tað liggur so nær upp at jarntjaldinum, hava eina munagóða og figgjarliga hjálp frá hinum partinum av vestanlondunum.

Hálva miljón í skaðabót

Ein 23-ára gomul italiensk genta hevur fingið 70.000 dollars, ella næstan eina hálva miljón krónur í skaðabót fyrri sálarligan skaða, hon fekk sær av samanbrestinum millum hin ítalska luxusdamparan »Andrea Doria« og »Stockholm« fyrri hálvum øðrum ári síðan.

Gentan varð bjargað óskædd frá »Andrea Doria«, sum søkk. Men seinri vísti tað seg, at hesin sorgartilburður hevði volt henni sálarligan skaða. Tá hon einar 3 mánaðar aftan á vanlukkuna sá eina fjarsjónssending um samanbrestin, fall hon saman og mátti leggjast inn á sjúkrahús, har hon lá í 4 mánaðar, og framvegis er hon undir læknahond.

SVIAR FÁA STÓRAR SKAÐABOTUR.

Tveir svenskir sjómenn, sum vóru við »Stockholm«, tá hann stoytti saman við »Andrea Doria«, hava fingið fleiri hundrad túsund krónur í skaðabót fyrri skaðar, sum teir finga av vanlukkuni. Tað er útlit til, at teir eisini sleppa næstan frá at gjalda skatt. Hevði tað verið talan um skaðabót fyrri mista arbeisðslon, skuldu teir goldið vanligan skatt, men tá tað viðvíkir skaða pá liv og limir, verður øðrvísi.

Orsøkin til, at peningahæddirnar eru so stórar, er tann, at tað er amerikur rættur, ið avsagt hevur dóm í málinum.

Setið lýsing tygara í SOSIALIN

Missionsfólk og filmur

MISSIONSFÓLK HAVA SOMU STØÐUNA VIDVÍKJANDI FILMI SUM FRÁHALDSFÓLK VIDVÍKJANDI ALKOHOLI.

Kristiligt Ungmannablað nr. 1 1958 er útkomið.

Blaðið hevur nógvar góðar greinir um kristilig evni, og eisini er ein partur av teirri talu, sum Højlund prestur hevur hildið í KFUM í Havn í november í fjør um film — kristiliga lýst.

M.a. heldur presturin fyrri, at í mongum missionshúsum er tað heilt bannað at sýna film. Men presturin heldur:

„Missionshuset skal netop være et hus, hvor menigheden kan samles under langt friere former end i kirken, bl.a. samles om lysbilleder og film.“

Men um grundirnar, ið eru fyrri, at filmsfyrivisan verður bannað í sumum av missionshúsum, heldur hann:

„Ikke fordi man mener, at film i sig selv er noget djævelskab, men fordi man mener, at filmen i praksis — filmen, som vi kender den — alt det, der kommer fra biografene, at det er noget farligt noget. Man vil meget nødtigt have sine unge ind under den påvirkning, og så er der ikke andet at gøre end sige et totalt nej til alt biografengeri.“

Det er altså den samme holdning, som afholdsfolkene indtager overfor alkohol. De siger ikke, at djæveln sidder i selve alkoholen, eller at det at drikke et enkelt glas i sig selv er en synd. Men de siger: Skal vi føre en kamp mod drikkeriet, mod al den djævelskab, som følger med alkohol, må vi sige et totalt nej til alle former for spiritusnydelse“.

Á tingi

Javnaðarmenn hava lagt fram hesi mál:

1. Fólkatrygging.
2. 1.000 kr. í minstuløn til fiskimenn.
3. Tollfrítt tubbaksbonn.
4. Verjan av føroyskum fiskireiðskapi.
5. Frítt við løn til Føroya fiskimenn.

Vágbingar hava eina umsókn um studning til útbygging av Vágs-eiði.

Hvalbingar og sandvíkingar hava adressu inni á tingi um tunnelli millum Tvøroyri og Hvalba og veg millum Hvalba og Sandvík.

Hvalbiar kommuna søkir um ein studning til tunnelli og veg millum Tvøroyri, Hvalba og Sandvík.